

על חמוררים ואנשים

בנימין טנא: אלה תל-
דות מור (מנוקד); ספר-
יות פועלים, תשל"ז, 199
עמ'.

„אינני רוצה לחסס בפצעים
ישנים... האומנם יודע האדם
מגין הוא בא? וכשהוא יוצא
לדרך — הבטוח הוא שיגיע ל-
מחוז חפצו?“

את הדברים האלה אמר מור,
שאינו דוקא פילוסוף ידוע, אלא
חמורר העומד במרכז העלילה ב-
ספרו החדש של בנימין טנא:
„אלה תולדות מור“.

אין זה חמור בעלמא, אלא חמור
היכול להתהדר באילן היוחסין
שלו ולהגיע עד אחרונו של בלעם.
יש לו פילוסופיית-חיים משלו,
ובכוחו להניע את העלילה על
רבדיה השונים.

הסופר מתוודע באקראי לחמור
ומאמץ אותו. עד מהרה מתפתחים
בין השניים יחסים מיוחדים. ה-
חמור עומד לעזר ומשמש כ„רכב“
פרטי למספר. החברה, כמובן מסי-
תכלת על תמונה זו בעינים מוז-
רות. „מה זה, אתה פותח קואופר-
טיב חדש של חמוררים?“ רכיבתו
של המספר על החמור היא סמ-
לית. „דומה היה עלי שחזרתי
שנים רבות אחורנית“. אך זו
לא רק שיבה לילדות שלה, אלא
לילדות של האנושות, לילדות
„טבעית“, כנה ומלאה אמונה.

האמונה היא הלייטמוטיב ב-
סיפור, והיא היא שמצילה ממוות.
עוזי בן ה-12 מאמין שימצא את
אביו, אוריאל, שהוגדר כנעדר
במלחמת ששת הימים. ולא רק
האמונה מצילה ממוות, אלא גם
האמונות. הצייר גינגולד, שכנז
של המספר חוזר ומצייר רק פור-

טרט אחד — את בנו שנפל. ב-
עזרת ציוריו מנסה הצייר להחיות
את הבן המת. כך עושה גם עוזי.
לומד לצייר את אביו.

כמעט כל אחד מהפרקים עניינו
ידידות, חברות ויחסים בין בני
האדם ובין בעלי החיים. באחד
הפרקים היפים שבספר מתוארת
נהייתו של מור לנסיכת החלומות
שלו. הוא מזהה אותה לפי הנעירה
שלה. אך אכזבתו היתה גדולה,
כשהתברר לו (אם כי באיחור),
שאינו זו נעירה של אהונו, אלא
היקוץ מוצלח של התוכי „מותק“.

20 הפרקים המרתקים בספר
כתובים בגוף ראשון. המספר הוא
אדם מבוגר, המצליח בקלות להש-
תלב ולהתערות בחברת הילדים
בשכונה, עד כי נדמה שגם הוא
חוזר ונהפך לאט לאט לילד.

שלומית כהן